

Олена Ігіна
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри лексикології та стилістики англійської мови
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Вікторія Крутських
бакалавр факультету романо-германської філології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

**ЛІТЕРАТУРНИЙ ЩОДЕННИК ЯК ФОРМА ЛІНГВІСТИЧНОЇ
РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗУ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНИ ЕМІ ДАНН
В РОМАНІ Г. ФЛІНН «*GONE GIRL*»**

Форма щоденнику та дослідження її як засобу створення мовленнєвого портрету персонажа є, на нашу думку, актуальною проблемою для галузі наратології та інтерпретації тексту. Одним з художніх творів, в якому щоденник складає значну частину композиції та може слугувати предметом глибинного дослідження є роман американської письменниці Г. Флінн «*Gone Girl*». Усі розділи першої частини роману, в яких наратором виступає героїня Емі Еліотт Данн, написані у формі її щоденника, в якому знаходимо різноманітні засоби лінгвістичної репрезентації її образу.

Н. Ізотова розглядає щоденник героя художнього твору як форму реалізації внутрішнього психонаративу. Іншими такими формами вона називає сон, внутрішній монолог та сповідь (Ізотова, 2015, с. 93). У розділах Емі відсутнє втілення зовнішнього психонаративу: немає зовнішніх описів станів героїні.

Тому її психологічний стан розкривається лише самою Емі, на сторінках, які вона пише сама. З останнього слідує, що оповідь Емі через її щоденники – це автонаратив. Написаний від першої особи, її записник дає читачам можливість уявити її як людину з певними рисами особистості.

Форма щоденника по-особливому резонує і з читачами. М. Балатіко пише: «One of the reasons why I love diaries is because they bring forth a level of personal, individual truth» (Balatico, 2023). Однак не завжди зміст щоденників є справжніми думками героя, що і бачимо у досліджуваному романі: «I hope you liked Diary Amy. She was meant to be likable» (Flynn, 2014, p. 266). Емі «з щоденника» зовсім не схожа на «справжню», і це складно передбачити, адже очікується, що кожна людина чесна та відверта у своєму щоденнику.

Щоденнику Емі Данн притаманне використання теперішнього замість звичного минулого часу: «I see him and know this isn't just a Go problem» (Flynn, 2014, p. 111). Зсув часових форм допомагає краще уявляти собі описані ситуації. Теперішній час оповіді також уможливорює часте емоційне забарвлення, що ще більше дає знати читачам про почуття Емі.

Нарешті, форма щоденника є важливою для розвитку сюжету роману, адже зміст записника героїні стає відомим ще й детективам, які розслідують її зникнення. Саме це є частиною її плану, який вона розкриває пізніше «I wrote her very carefully, Diary Amy. She is designed to appeal to the cops, to appeal to the public should portions be released. <...> They have to like me. Her» (Flynn, 2014, p. 267). Знайшовши сплановані Емі записи, поліція робить ті самі висновки, що й читачі після прочитання першої частини роману: «The diary isn't a pretty picture of you, Nick,» <...> Here's her last entry: *This man might kill me*» (Flynn, 2014, p. 383). Без записів Емі у першій частині роману її зникнення не було би таким загадковим, а читачі не так підозрювали би Ніка у причетності до нього. «Well, remove the diary from the plot, and the plot ceases to exist, too. Even when fictional diaries are not present as characters, they become voices, particularly for those whose voices have a history of being unheard in real life» (Balatico, 2023), - заявляє М. Балатіко про важливість щоденника.

Засобами лінгвістичної репрезентації мовленнєвого портрету Емі Данн в її щоденнику насамперед виступають епітети («Sweet, tough Maureen» (Flynn, 2014, p. 209), Fa 46%), порівняння («Nick is like a good stiff drink» (ibid p. 43), Fa 30%) та метафори («A happy, busy bumblebee of marital enthusiasm» (ibid, p. 43), Fa 24%). Також бачимо непряму вказівку на те, що Емі несправжня у своєму щоденнику, у контрасті, пов'язаним з використанням нею книжної лексики (напр., «propitious») поруч з ненормативною розмовною (напр., найуживанішим є слово «fuck», вживане 6 разів). До того ж читачі можуть відмітити креативність Емі, її вміння подавати детально події. Показовими є п'ять використань фрази «(Let me) Set the scene». Відмітити необхідно і мовні компетенції Емі Данн. Вона легко утворює нові складні слова, наділені атрибутивною функцією. У тексті немало таких прикладів, зокрема це і ««wine-lame eyes» (Flynn, 2014, p. 73). Іншим часто використаним способом словотворення є використання негативного префіксу un-, як у слові «un-paginness», який до того ж є неологізмом.

Отже, щоденник дає читачам можливість дізнатися про того чи іншого героя, є реалізацією їх психологізму. Завдяки щоденнику дізнаємося про думки героя, навіть якщо немає їх зовнішніх виявів, або якщо цей герой відсутній в основному сюжеті твору. Щоденник може бути інструментом створення сюжетного повороту та наділення його автора рисами ненадійного наратора. Це актуально і для досліджуваного роману, в якому Емі Данн створює версію себе з метою викликати симпатії читачів щоденника. У читачів складається враження про Емі, як про щиру, чесну, добру та невинну жертву. Читачі їй співчують, а також ще більше підозрюють Ніка у скоєнні злочину.

Список використаної літератури

1. Ізотова, Н. П. (2015). Щоденник як форма психонаративу: Ідіожанрові особливості (на матеріалі роману Дж. М. Кутзее "In the heart of the country". *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки»*. Мовознавство, (3), 92–96.

2. Balatico, M. (2023). Plot twist: Why do diaries make such great literary devices? *American Diary Project*. <https://americandiaryproject.com/2023/05/18/plot-twist-why-do-diaries-make-such-great-literary-devices/>
3. Flynn, G. (2014). *Gone Girl*. Weidenfeld & Nicolson.